

STEFAN

ZWEIG

KORKU

ÇEVİRİ: ARIF GELEN

♥ can
modern

STEFAN ZWEIG

KORKU

Can Modern

Korku, Stefan Zweig

Almanca aslından çeviren: Arif Gelen

Angst

İlk baskı: 1925, Reclam

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Reclam, 1990

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Kubilay Bakmaz / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi A Blok No: 3/1 Z. Kat

Avcılar-İstanbul

Sertifika No: 44451

ISBN 978-975-07-6297-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

STEFAN ZWEIG
KORKU

ÖYKÜ

Almanca aslından çeviren

Arif Gelen

♥can

Stefan Zweig'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Dünün Dünyası, 1985
Amok Koşucusu, 1990
Yarının Tarihi, 1991
İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar,
1995
Günlükler, 1997
Satranç, 1997
Değişim Rüzgârı, 1998
Amerigo, 2005
Marie Antoinette, 2006
Sabırsız Yürek, 2006
Joseph Fouché, 2007
Rotterdamlı Erasmus, 2008
Balzac, 2009
Macellan, 2010
Hayatın Mucizeleri, 2011
Montaigne, 2012
Vicdan Zorbalığa Karşı ya da

Castellio Calvin'e, 2014
*Üç Usta: Balzac, Dickens,
Dostoyevski*, 2015
Mary Stuart, 2016
*Şeytanla Savaş: Hölderlin, Kleist,
Nietzsche*, 2017
*Bilinmeyen Bir Kadının Mektubu - Bir
Kadının Hayatından 24 Saat*, 2017
*Kendi Hayatını Yazan Üç Yazar:
Casanova, Stendhal, Tolstoy*, 2017
O Muydu?, 2018
Bir Kalbin Çöküşü, 2018
Olağanüstü Bir Gece, 2019
Émile Verhaeren, 2019
Karmaşık Duygular, 2020
Brezilya, 2020
Gömülü Şamdan, 2020
Rahel Tanrı'yla Hesaplaşıyor, 2020

STEFAN ZWEIG, 1881'de Viyana'da doğdu. Avusturya, Fransa ve Almanya'da öğrenim gördü. Savaş karşıtı kişiliğiyle dikkat çekti. 1919-1934 yılları arasında Salzburg'da yaşadı, Nazilerin baskısı yüzünden Salzburg'u terk etmek zorunda kaldı. 1938'de İngiltere'ye, 1939'da New York'a gitti, birkaç ay sonra da Brezilya'ya yerleşti. Önceleri Verlaine, Baudelaire ve Verhaeren çevirileriyle tanındı, ilk şiirlerini ise 1901'de yayımladı. Çok sayıda deneme, öykü, uzun öykünün yanı sıra büyük bir ustalıkla kaleme aldığı yaşamöyküleriyle de ünlüdür. Psikolojiye ve Freud'un öğretisine duyduğu yoğun ilgi, Zweig'in derin karakter incelemelerinde ifade bulur. Özellikle tarihsel karakterler üzerine yazdığı yorumlar ve yaşamöyküleri, psikolojik çözümler bakımından son derece zengindir. Zweig, Avrupa'nın içine düştüğü siyasi duruma dayanarak 1942'de Brezilya'da karısıyla birlikte intihar etti.

ARİF GELEN, 1926'da Bulgaristan'da doğdu. Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü'nden mezun oldu. Goethe, Franz Kafka, Stefan Zweig, Karl Marx, Friedrich Engels, Bertolt Brecht, Theodor Storm, Ludwig Tieck ve Johannes Glasneck gibi birçok yazarın eserini Almancadan dilimize kazandırdı. 2011'de öldü.

KORKU

Frau Irene, sevgilisinin evinin merdivenlerinden inerken ansızın anlamsız bir korkuya kapıldı. Gözlerinin önünde o an bir topaç vızıldadı, dizleri korkunç biçimde dondu, birden öne doğru düşmemek için korkuluğa sımsıkı tutunmak zorunda kaldı. Bu tehlikeli ziyareti ilk kez yapmıyordu; ansızın gelen bu irkilme ona yabancı değildi; her eve dönüşte tüm iç direnme gücünü gösterdiği halde anlamsız ve gülünç bir korkunun böyle nedensiz nöbetlerine her zaman yenik düşüyordu. Buluşmaya götüren yolun hiçbir engeli yoktu. Arabayı yolun köşesinde durdurdu; evin dış kapısına kadar yolu birkaç adımda aceleyle, başını kaldırmadan yürüdü; merdivenleri hızla çıktı; hızla açılan kapının ardında kendisini beklediğini biliyordu; içinde sabırsızlığın da kaynadığı bu ilk korku, selamlama niteliğindeki bir kucaklaşmanın sıcaklığında dağılıp gitti. Ama sonra, eve dönmek isteyince, başka bir gizemli korku, titremeye birlikte boşandı; bir de buna, suçluluk korkusu, sokakta her yabancıнын bir bakışta onun nereden geldiğini anlayacağını saçma kuruntusu ve onun şaşırılmışlığına arsızca bir gülümsemeyle karşılık vereceği kuşku eklendi. Onun yanında geçirdiği son dakikalar, bu önsezinin gittikçe artan rahatsızlığıyla zehirlendi; ayrılmak isterken sınırlı acelecilik yüzünden elleri titredi; söy-

leyeceklerini güçlükle topladı; onun sonradan uyanan isteklerine hemen karşı koydu; uzaklaşmak, onun odasından, evinden, bu serüvenden kendi sessiz burjuva dünyasına dönmekten başka hiçbir istek duymadı. Kendi bakışlarındaki güvensizliğin korkusundan aynaya bakmaya cesaret edemedi. Oysa coşkunculuk anlarının şaşkınlığını giyiminde dışa vuran bir şeyin olup olmadığını incelemek gerekliydi. Onun, boşuna bir çabayla kendisini yatıştırma amaçlayan son sözlerini tasalanma yüzünden duymadı bile. Kurtarıcı olarak gördüğü kapının ardında, merdivenden inip çıkan biri var mı acaba kuşkusuyla bir an kulak kabarttı. Ancak dışarıda, ona dokunmak için sabırsızlıkla bekleyen korku vardı ve yüreğini öylesine sıkıyordu ki, soluk almadan birkaç basamağı indi, sonunda sinirlilikle topladığı bütün gücünün tükendiğini anladı.

Gözleri kapalı halde bir dakika bekledi ve merdiven boşluğunun bulanık serinliğini derinden soludu. O sırada üst katların birinde bir kapı kapandı. Korkuyla kendini topladı ve elleri isteği dışında baştan aşağı örtüdüğü kalın örtüyü iyice sıkarken aceleyle merdivenleri indi. Şimdi de şu son en korkunç an, bir yabancıdan kapısından sokağa çıkmak ve hemen oradan geçen, nereden geldiğini soracak olası bir tanıdıkla karşılaşmak, şaşırıp yalan söylemek korkusu gelip çattı: Koşuya kalkacak bir atlet gibi başını eğdi ve sert bir kararla yarı açık dış kapıya doğru koştu.

O anda içeri girmek isteyen bir kadınla çarpıştı. Sıkılarak, "Pardon," dedi ve acele yanından uzaklaşmaya çalıştı. Ama kadın kapıyı ardına kadar açarak tuttu, öfkeli, aynı zamanda apaçık alaylı bakışlarını dikti. Kaba bir sesle, "Sizi bir elime geçirirsem!" diye pervasızca bağırdı. "Elbette, namuslu bir kadın, sözde namuslu! Bir erkek, bol para, daha bilmem neler yetmiyor da, bir de zavallı bir kızın sevgilisini elinden almaya kalkıyor.."

“Aman ne diyorsunuz... ne istiyorsunuz... Yanılıyorsunuz...” diye kekeleydi Frau Irene ve sıyrılıp kaçmak için beceriksizce bir girişimde bulundu. Ama kadın koca bedeniyle kapıyı boydan boya tıkadı ve yüksek sesle çıktı: “Hayır, yanılmıyorum... sizi tanıyorum... Eduard’ın, dostumun yanından geliyorsunuz... En sonunda sizi yakaladım, son zamanlarda neden bana az vakit ayırdığını şimdi anlıyorum... Demek sizin yüzünüzden... Sizi gidi!..”

“Çok rica ederim,” dedi Frau Irene, zayıf bir sesle, “bağırmanın lütfen.” İstemeden hole geri döndü. Kadın ona alaylı baktı. Bu titretici korku, bu belirgin çaresizlik bir bakıma hoşuna gitmişti; bilinçli ve alaylı bir gülümsemeyle kurbanını gözleriyle süzdü. Bayağı bir hoşnutlukla sesi canlanmış, neredeyse iyice rahatlamıştı.

“Bu evli kadınlar, bu soylular, bu kibar hanımlar, başkalarının erkeğini çalmaya giderken, böyle oluyorlar demek. Baştan aşağı örtülü, sonradan her yerde namuslu kadın rolü takınabilmek için elbette örtülü olacak...”

“Ne var... benden ne istiyorsunuz?.. Ben sizi tanımıyorum... Gitmem gerek...”

“Gideceksiniz... elbette... beyinize gideceksiniz... sıcağın evinize gideceksiniz, kibar hanım olacaksınız, hizmetçilerin yardımıyla soyunacaksınız... Ama bize ne oluyor, açlıktan ölüyor muyuz, bir kibar hanımı hiç ilgilendirmez... Böyle birinin son varlığını da çalar, bu namuslu kadınlar...”

Irene birden duraksadı ve ansızın verdiği bir kararın elini para cüzdanına attı, o anda eline gelen banknotları aldı. “İşte... alınız... şimdi beni bırakınız... Bir daha buraya gelmeyeceğim... Size yemin ediyorum.”

Kadın, öfkeli bir bakışla parayı aldı. “Rezil,” diye mırıldandı. Frau Irene bu söz karşısında irkildi ama kadının kapıyı bıraktığını görünce başka bir şey düşünmeden ve soluk almadan, kuleden atlayarak kendini öldürmek iste-

yen biri gibi dışarı fırladı. İleri doğru koşarken yanından geçen insanların asık yüzlerini sezinledi ve gözlerinin önu gölgelenmiş halde, köşede duran bir otomobile kadar güçlkle yürüdü. Cansız bir yığın gibi kendini koltuğa attıktan sonra, içinde bir uyuşma duydu ve hareketsiz kaldı. Şaşırın şoför, bu tuhaf yolcuya nereye gideceğini sorduğunda, bir an için ona boş gözlerle baktı ve en sonunda uyuşan beyninde birkaç sözü topladı. "İstasyona," dedi aceleyle; kadının peşine düşebileceği aklına geldi birden:

"Çabuk, çabuk, çabuk sürün!"

Yolda giderken, bu karşılaşmanın yüreğine ne denli işlediğini sezdi. Cansız eşya gibi bedeninden sarkan donuk ve soğuk ellerini yokladı; ansızın sallanırcasına titremeye başladı. Boğazında bir acılığın yükseldiğini duydu, midesi bulandı; aynı zamanda göğsünün içini bir kısaç gibi oymak isteyen, anlamsız ve belirsiz bir öfkeye kapıldı. Bir olta iğnesi gibi beynine yerleşmiş bu anının yılgınlığından, alaylı bir gülüşün kapladığı bu kaba surattan, bir proleter kadının kötü soluğundan yükselen bayağılık buğusundan, kinle dolu bayağı sözleri yüzüne fırlatan bu çirkin ağızdan, kendisini tehdit ederken havaya kalkan kırmızı yumruktan kurtulmak için, bağırmalıydı ya da yumruklarıyla her yere vurmalıydı. Mide bulantısı gittikçe arttı, boğazı gittikçe daraldı, üstelik hızla yol alan araba sağa sola sallanıyordu. Şoföre yavaş gitmesini söyleyeceği sırada, ona ödemesi gerekeceği kadar paranın yanında olmadığı aklına geldi; bütün kâğıt paraları şantajcı kadına vermişti. Aceleyle dur işareti verdi ve yine şaşkınlığa uğrayan şoförün bakışları önünde ansızın arabadan indi. Geri kalan parasının yettiğine sevindi. Bu kez de yabancı bir semtte, konuşmaları ve bakışlarıyla ona fiziksel acı veren hareketli insanların kalabalığı içinde kendini buldu. Bu arada korkudan dizleri gevşemiş, isteksiz adımlarla ilerleyebiliyordu ama eve gitmek zo-

rundaydı, bütün gücünü topladı; sanki bir bataklıkta ya da diz boyu kar içinde yürüyormuş gibi, insanüstü bir çabayla sokaktan sokağa yürüdü. Sonunda evine vardı, merdivenleri hızla çıkarken sinirli bir acelecilik içindeydi ama telaşlı haliyle göze batmamak için yine yavaşladı.

Hizmetçi kız üzerindeki aldıkları sonra, bitişikte küçük oğlunun küçük kız kardeşiyle bağırsarak oynadığını duydu; yatışmış bakışlarıyla her yerde kendinin olan şeyleri, varını yoğunu ve güvenliğini bulduğu anda, yeniden kendini toparlamış göründü, ama üzüntü dalgası içeriden göğsünü acıyla dövüp duruyordu. Tasasız görünmenin güçlü istenciyle yüzünü düzeltti ve akşam yemeği için hazırlanmış masanın başında kocasının gazete okuduğu yemek odasına girdi.

“Geç geldin, geç, sevgili Irene,” diyen kocası onu yumuşak bir azarla karşıladı, ayağa kalktı ve yanaklarından öptü. Elinde olmadan ezici bir utanç duygusuna kapıldı. Masaya oturdular. Kocası, başını gazeteden kaldırmadan, ilgisizce sordu: “Bu kadar zaman neredeydin?”

“Şey... şeyde... Amélie'deydim... bir şey daha sağlaması gerekiyordu... ben de onunla gittim,” diye sözlerini tamamladı ve çok kötü yalan söylediği için, düşüncesizliğine kızdı. Oysa her zaman dikkatle uydurulmuş, bütün olasılıkları gözden geçirilmiş sağlam bir yalanı önceden hazırlardı ama bugün korku ona bunu unutturmuş, onu beceriksiz ve hazırlıksız bir yalana zorlamıştı. Ya geçenlerde tiyatrodaki gördükleri oyunda olduğu gibi kocası telefon eder de soruşturursa... diye aklından geçti.

“Neyin var?.. Çok sinirli görünüyorsun... Hem, şapkayı niye çıkarmıyorsun?” diye sordu kocası. Sıkıntıdan kendini yine ele verdiği için ürperdi, acele ayağa kalktı, şapkayı çıkarmak için odasına gitti, bakışları yeniden güvenli ve sağlam bir görünüş alana değin aynada tasalı gözlerini seyretti. Sonra yemek odasına döndü.

BURJUVA AHLAKININ GEREKLERİNİ ÜSTÜNKÖRÜ YERİNE GETİREN OTUZ YAŞINDAKİ, EVLİ VE İKİ ÇOCUK ANNESİ IRENE WAGNER, SEKİZ YILLIK EVLİLİĞİNDEKİ TEKDÜZELİKTEN BUNALIP KOCASINI GENÇ BİR PİYANİSTLE ALDATMAYA BAŞLAR FAKAT YAKALANMA KORKUSU EN AZ YASAK ARZUSU KADAR BÜYÜKTÜR. NE ZAMAN SEVGİLİSİNİN EVİNDEN ÇIKSA, BU KORKU ONUN İÇİNİ YİYİP BİTİRMEKTEDİR. GÜNÜN BİRİNDE, BİR KADIN TARAFINDAN FARK EDİLİP ŞANTAJA MARUZ KALINCA, ÜSTELİK KOCASI DA BU DURUMDAN ŞÜPHELENMEYE BAŞLAYINCA, BİREYSEL TUTKU İLE TOPLUMSAL NORMLAR ARASINDAKİ ÇATIŞMA, KORKU VE SUÇLULUK DUYGUSUYLA EZİLEN KADIN AZAP VERİCİ BİR KÂBUSA SÜRÜKLENİR VE HAYATI BÜSBÜTÜN RAYDAN ÇIKAR. BAŞTA ROBERTO ROSSELLINI OLMAK ÜZERE BİRÇOK YÖNETMEN TARAFINDAN BEYAZPERDEYE UYARLANAN KORKU, STEFAN ZWEIG'İN HER ZAMANKİ GİBİ İNSAN RUHUNUN DERİNLİKLERİNİ BÜYÜK BİR USTALIKLA SORUŞTURDUĞU, NEFES KESİCİ BİR UZUN ÖYKÜ.

#avusturyaedebiyatı #evlilik #sadakat #şantaj #toplum #suçluluk

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [X](#) | [canyayinlari](#)

öykü

ISBN 978-975-07-4297-0

9 789750 762970